

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. ДОКУЧАЄВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківського національного
аграрного університету ім. В.В. Докучаєва
професор О. УЛЬЯНЧЕНКО

« 12 » грудня 2018 р.

ПРОГРАМА

**додаткового фахового вступного випробування за другим
(магістерським) рівнем (для вступників на основі диплома бакалавра,
спеціаліста за неспорідненою спеціальністю – перехресний вступ)
зі спеціальності 071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»
на 2019 рік**

Харків - 2018

ПРОГРАМА

додаткового фахового вступного випробування для вступників на спеціальність 071 «Облік і оподаткування» на базі диплома бакалавра, спеціаліста (перехресний вступ до магістратури)

КУРС «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК (ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ)»

Тема 1. Загальна характеристика і функції бухгалтерського обліку.

Предмет і метод бухгалтерського обліку

Характеристика господарського обліку, його виникнення та розвиток. Види господарського обліку та їх методологічна єдність. Вимірники, що застосовуються в обліку. Мета й основні принципи бухгалтерського обліку. Державне регулювання бухгалтерського обліку. Господарські активи, джерела їх утворення як об'єкти бухгалтерського обліку та їх класифікація. Загальна характеристика господарських процесів. Елементи методу бухгалтерського обліку.

Тема 2. Бухгалтерський баланс та система рахунків бухгалтерського обліку

Бухгалтерський баланс, його зміст та будова. Структура бухгалтерського балансу. Зміни в бухгалтерському балансі, зумовлені господарськими операціями. Суть, призначення та будова рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис. Кореспонденція рахунків. Суть і призначення синтетичних і аналітичних рахунків. Субрахунки. План рахунків бухгалтерського обліку.

Тема 3. Облік господарських процесів

Методологічні основи обороту господарських активів на підприємствах. Особливості обліку процесу постачання. Методологія обліку процесу виробництва. Суть, характеристика та особливості обліку процесу реалізації.

Тема 4. Документація, інвентаризація та звітність як елементи методу бухгалтерського обліку

Поняття та класифікація бухгалтерських документів. Реквізити бухгалтерських документів. Документооборот та його організація. Суть, значення та види інвентаризації. Порядок проведення й оформлення результатів інвентаризації. Сутність і призначення бухгалтерської звітності. Основний зміст, порядок складання і затвердження бухгалтерської звітності.

Тема 5. Облікові реєстри і форми бухгалтерського обліку

Реєстри бухгалтерського обліку, їх суть, призначення і форми. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку. Форми бухгалтерського обліку і їх історичний розвиток.

КУРС «ФІНАНСОВИЙ ОБЛІК»

Тема 1. Основи побудови фінансового обліку

Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах – складова частина системи бухгалтерського обліку в Україні. Взаємозв'язок бухгалтерського обліку з іншими економічними дисциплінами. Завдання бухгалтерського обліку в сучасних умовах. Фінансовий та управлінський облік. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”. Принципи бухгалтерського обліку. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Форми бухгалтерського обліку.

Тема 2. Облік грошових коштів та дебіторської заборгованості

Економічний зміст і завдання обліку грошових коштів. Облік касових операцій. Ліміт зберігання готівки в касі. Первинний облік касових операцій. Аналітичний і синтетичний облік касових операцій. Відображення руху готівки в касі на рахунках бухгалтерського обліку. Облік коштів на рахунках підприємства в банках у національній валюті. Правила заповнення реквізитів розрахункових документів. Виписка банку та її бухгалтерська обробка. Синтетичний і аналітичний облік операцій на поточних рахунках у банках в національній валюті. Економічний зміст розрахункових операцій. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Облік розрахунків за виданими авансами. Облік розрахунків з підзвітними особами.

Тема 3. Облік запасів

Економічний зміст запасів на сільськогосподарських підприємствах і завдання їх обліку. Зміст Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". Оцінка запасів. Облік сировини і матеріалів. Облік палива. Облік будівельних матеріалів. Облік запасних частин. Облік матеріалів сільськогосподарського призначення. Облік малоцінних швидкозношуваних предметів. Облік товарів. Складське господарство і складський облік. Синтетичний і аналітичний облік виробничих запасів. Інвентаризація виробничих запасів.

Тема 4. Облік основних засобів

Економічний зміст основних засобів та інших необоротних активів і завдання їх обліку. Зміст Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". Класифікація основних засобів. Оцінка основних засобів. Облік переоцінки основних засобів. Облік надходження основних засобів. Облік вибуття основних засобів. Облік амортизації (зносу) необоротних активів. Облік ремонту та поліпшення основних засобів. Аналітичний і синтетичний облік основних засобів.

Тема 5. Облік зобов'язань за розрахунками з постачальниками та підрядниками та за розрахунками з банками та іншими позиками

Суть розрахунків за зобов'язаннями. Поточні та довгострокові зобов'язання. Зміст П(С)БО 11 "Зобов'язання". Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками. Порядок приймання – здавання товарів. Документальне оформлення надходження вантажів (робіт, послуг). Порядок реєстрації виданих, повернутих і використаних довіреностей. Синтетичний і аналітичний облік з постачальниками та підрядниками. Кореспонденція рахунків. Економічний зміст кредитів банків і завдання їх обліку. Механізм одержання кредиту. Форми кредитних угод. Суть кредитування через факторинг. Облік короткострокових позичок у національній та іноземній валюті. Відстрочені та прострочені позики у національній та іноземній валюті і відображення їх на рахунках бухгалтерського обліку. Синтетичний і аналітичний облік короткострокових позичок. Кореспонденція рахунків.

Тема 6. Облік розрахунків за виплатами працівникам та соціального страхування

Економічний зміст і завдання обліку. Форми і види оплати праці. Склад фонду оплати праці. Первинний облік праці та її оплати. Узагальнення та групування даних з обліку праці. Облік розрахунків допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю. Облік розрахунків щорічних і додаткових відпусток. Утримання із заробітної плати податку з доходів фізичних осіб. Утримання із заробітної плати працівника за виконавчими листами та інші утримання. Нарахування на заробітну плату та утримання із неї загальнообов'язкових внесків на соціальне страхування. Облік розрахунків за страхуванням. Синтетичний облік розрахунків за виплатами працівникам та контроль за використанням фонду оплати праці.

Тема 7. Облік формування і змін власного капіталу

Визначення власного капіталу та його функції. Складові власного капіталу. Статутний капітал та його формування. Статутний капітал акціонерного товариства та його зміни. Статутний капітал товариства з обмеженою відповідальністю та його зміни. Облік статутного капіталу. Характеристика рахунку 40 "Зареєстрований (пайовий) капітал". Аналітичний і синтетичний облік статутного капіталу. Облік пайового капіталу. Кореспонденція рахунків з обліку зареєстрованого (пайового) капіталу. Резервний капітал як сума резервів, створених відповідно до чинного законодавства та установчих документів за рахунок нерозподіленого прибутку. Створення та використання резервного капіталу. Облік вилученого капіталу. Формування нерозподіленого прибутку (непокритого збитку). Характеристика рахунку 44 "Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)". Визначення нерозподіленого прибутку та його облік. Облік використання прибутку у звітному періоді.

КУРС «УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК»

Тема 1. Теоретичні основи управлінського обліку

Зміст та аспекти управлінського обліку. Предмет, методи та основні завдання управлінського обліку. Принципи побудови управлінського обліку. Порівняльна характеристика управлінського і фінансового обліку. Структура навчальної дисципліни "Управлінський облік" та контроль якості навчання з навчальної дисципліни. Поняття витрат та їх класифікація. Змінні і постійні витрати. Середні і загальні витрати. Групування витрат сільськогосподарського підприємства за елементами та статтями. Вичерпані та невичерпані витрати. Нарахування амортизації в управлінському обліку.

Тема 2. Бюджетування

Суть та мета бюджетування. Бюджетне планування. Складання бюджету реалізації. Складання бюджету виробництва. Складання бюджету придбання виробничих запасів. Складання бюджету прямих матеріальних витрат. Складання бюджету прямих витрат на оплату праці. Складання бюджету накладних витрат на управління виробництвом. Складання бюджету адміністративних витрат. Складання бюджету витрат на збут. Складання бюджету собівартості реалізованої продукції за бюджетний період. Складання бюджетного звіту про фінансові результати. Складання бюджетного балансу. Бюджетний контроль і аналіз виконання бюджетів.

Тема 3. Облік витрат

Економічний зміст витрат на організацію виробництва і управління. Облік та розподіл загальноновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат майбутніх періодів. Облік витрат і виходу продукції рослинництва. Облік поточних біологічних активів рослинництва. Облік витрат і виходу продукції тваринництва. Облік витрат і виходу продукції промислових виробництв. Облік браку у виробництві. Зведений облік виробництва. Призначення рахунків для обліку витрат за елементами. Облік матеріальних витрат. Облік витрат на оплату праці. Облік відрахувань на соціальні заходи. Облік амортизації. Облік інших операційних витрат.

Тема 4. Калькуляція собівартості продукції (робіт, послуг) на сільськогосподарських підприємствах

Система обліку за центрами відповідальності на основі нормативних витрат. Особливості обліку витрат при нормативному методі калькулювання собівартості продукції. Методи внутрішньогосподарського обліку витрат і калькулювання собівартості. Обчислення собівартості робіт і послуг допоміжних виробництв. Обчислення собівартості продукції рослинництва. Обчислення собівартості продукції тваринництва.

КУРС «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ»

Тема 1. Предмет, методи і функції економічної теорії.

Зародження економіко-теоретичних знань. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки. Сучасні напрями, школи і течії економічної теорії. Розвиток економічної думки в Україні. Предмет економічної теорії і його тлумачення різними школами. Складові частини сучасної економічної теорії. Позитивна та нормативна економічна теорія. Економічне мислення, його види та роль у розумінні економічного життя суспільства. Економічні закони, принципи і категорії. Система економічних законів. Методологічні аспекти пізнання, механізму дії та використання економічних законів. Методи пізнання економічних процесів і явищ. Загальні та спеціальні методи наукового пізнання та їх використання. Функції економічної теорії. Місце економічної теорії в системі економічних наук. Економічна теорія та економічна політика. Економічна теорія як основа економічної політики. Основні напрями, пріоритети, методи, інструменти економічної політики.

Тема 2. Форми власності і економічні системи.

Економічна система, її сутність та основні структурні елементи. Типи економічних систем. Традиційна економіка. Економічна система вільного капіталізму. Командно-адміністративна система. Система змішаної економіки. Перехідні економічні системи, їх зміст та основні риси. Формування інституційних та економічних умов переходу до нової системи господарювання. Криза та розпад командно-адміністративної системи і необхідність переходу економіки постсоціалістичних країн до ринкових відносин. Концепції різноманітності форм переходу різних країн до ринкової економіки. Основні напрями формування сучасних ринкових відносин. Формування державного і ринкового механізмів регулювання економіки. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти. Типи, форми і види власності. Основні тенденції розвитку власності на сучасному етапі. Необхідність різноманітних форм власності в ринковій економіці. Трансформація форм власності в Україні. Роздержавлення. Приватизація. Світовий досвід. Сучасний стан відносин власності в Україні. Економічні школи щодо періодизації суспільного розвитку.

Тема 3. Суспільне виробництво. Еволюція товарного виробництва.

Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Зміст і структура суспільного виробництва. Матеріальне та нематеріальне виробництво, їх сутність і взаємозв'язок. Ресурси виробництва та їх види. Використання економічних ресурсів. Абсолютна та відносна обмеженість (рідкісність) ресурсів. Межа економічних можливостей. Економічний вибір. Крива виробничих можливостей. Основні фактори виробництва та їх взаємозв'язок. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники. Форми організації суспільного виробництва: натуральне і товарне. Еволюція товарного виробництва. Товарне виробництво, умови та причини його виникнення. Проста і

розвинена форми товарного виробництва, їх спільні риси та відмінності. Товарне виробництво як основа ринкової економіки та його роль в економічному розвитку суспільства.

Тема 4. Капітал (фонди) підприємства та його рух.

Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма. Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг. Кругообіг капіталу. Промисловий капітал. Стадії кругообігу і функціональні форми промислового капіталу. Основний капітал. Фізичне та моральне зношення основного капіталу. Механізм відтворення основного капіталу. Амортизація. Норма амортизації. Амортизаційний фонд як одне з джерел відтворення основного капіталу. Обіговий капітал. Час і швидкість обігу. Фактори, що впливають на швидкість обігу. Оборотні засоби та їх структура. Показники ефективності використання основного та обігового капіталу. Рентабельність.

Тема 5. Підприємництво в аграрній сфері. Витрати виробництва.

Аграрна сфера виробництва та її особливості. Сутність аграрних відносин. Форми господарювання у сільському господарстві: фермерські, кооперативні, державні, змішані. Рентні відносини. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення. Розподілі використання рентного доходу. Ринок землі. Попит і пропозиція на землю. Ціна землі. Агропромислова інтеграція й агропромисловий комплекс. Механізм реалізації аграрних відносин в сучасних умовах. Державна політика регулювання та підтримки сільськогосподарського виробника.

КУРС «СТАТИСТИКА»

Тема 1. Статистичні показники

Абсолютні величини. Поняття про відносні величини, їх види і способи обчислення. Середні величини.

Тема 2. Ряди динаміки

Поняття про ряди динаміки і їх види. Показники інтенсивності динаміки і способи їх обчислення. Способи визначення основної тенденції розвитку в рядах динаміки. Порівняння рядів динаміки при аналізі розвитку економічних явищ. Аналіз сезонних коливань.

Тема 3. Індекси

Поняття про індекси. Види індексів і способи їх обчислення. Базисні і ланцюгові індекси. Територіальні індекси. Індексний аналіз.

КУРС «АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Тема 1. Аналіз використання земельних ресурсів

Аналіз складу та категорій земель. Класифікація земельних угідь. Баланси земельних угідь. Система аналітичних показників ефективності використання землі.

Тема 2. Аналіз виробництва продукції рослинництва

Аналіз розміру і структури посівних площ. Аналіз показників агротехніки. Аналіз урожаю і урожайності сільськогосподарських культур. Аналіз виробництва продукції багаторічних насаджень.

Тема 3. Аналіз виробництва продукції тваринництва

Аналіз чисельності і відтворення худоби. Аналіз показників зоотехнічних заходів. Аналіз виробництва продукції тваринництва. Аналіз продуктивності худоби.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Структура та критерії оцінки вступного випробування

Вступник має надати відповіді на три питання, які оцінюються як «зараховано» або «незараховано». Підсумкова оцінка «зараховано» виставляється за результатами трьох відповідей за умови, що кожна з них оцінена як «зараховано».

«Зараховано» одержують абітурієнти, які:

– всебічно, систематично і глибоко володіють матеріалом, вміють самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїли основну й ознайомлені з додатковою літературою, що рекомендована програмою. Розуміють взаємозв'язки основних понять дисципліни для професії, яку вони набувають. Проявляють нахил до наукової роботи;

– в загальному роботу виконали, але з певною кількістю помилок. Опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, що рекомендована програмою;

– знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але із значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою.

«Незараховано» одержують абітурієнти, які погано оволоділи навчально-програмним матеріалом, допускають велику кількість помилок під час виконання завдань, передбачених програмою та не можуть продовжувати навчання без додаткових знань з певної дисципліни.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Огійчук М.Ф., Сколотій Л.О., Беленкова М.І. та ін. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / За ред. проф. М.Ф. Огійчука // 7-ме вид., перероб. і допов. – К.: Алерта, 2016. – 1040 с.

2. Білоусько В.С., Беленкова М.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посібник, вид. 6-те, доп. / За ред. В.С. Білоуська. К.: Алерта, 2010. – 402 с.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. №996-XIV (за станом на 01.01.2014 р.) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>.
4. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish>.
6. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування, затверджено наказом Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 р. №291 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/388-plan-rahunkiv.html>.
7. Економічна теорія: Навч. посібник / Ю.А. Полтавського, Г.П. Пасемко, О.С. Філоненко, О.М. Супрун та ін., За ред. д-ра екон. наук, проф. Ю.А. Полтавського і канд. екон. наук, доц. В.Д. Талалаєнка. – Х., 2009. – 414 с.
8. Економічна теорія: Політекономія: підручник / За ред. В. Д. Базилевича. – 9-те вид., переробл. і доповн. – К., Знання, 2014. – 710 с.
9. Макконнелл К. Р. Экономикс : принципы, проблемы и политика: пер. с англ. / К. Р. Макконнелл, С. Л. Брю. М. Флинн. – М. : Инфра-М, 2013. – 1028 с.
10. Радіонова І. Ф. Макроекономіка-2: навч. посіб. / І.Ф. Радіонова, Т.В. Бурлай, Є.В. Алімпієв. — К.: КНЕУ, 2009. — 423 с.
11. Слухай С.В. Довідник базових термінів і понять з мікроекономіки. – К.: АграрМедіаГруп, 2015.
12. Горкавий В.К. Статистика: Підручник (друге вид. перероб і допов.). – Київ.: Аграрна освіта, 2009. 512 с.
13. Горкавий В.К. Статистика: Навчальний посібник. – К.: Алерта, 2012. 608 с.
14. Горкавий В.К., Ментей О.С., Ярова В.В. Аграрна статистика: Навч. посібник / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. – Х.: 2014. – 297 с.
15. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник – друге вид., випр. і доп. – К.: Знання, 2005. – 662 с.
16. Сафронська І.М., Пеняк Ю.С., Посилаєва К.І. Аналіз господарської діяльності. Навчальний посібник. Х.: 2014. – 207 с.
17. Горкавий В.К. Аналіз виробництва продукції рослинництва: Лекція. – Х., 2010. – 46 с.
18. Сафронская И.М., Пеняк Ю.С. Анализ хозяйственной деятельности: учеб. Пособие. Х.: Стиль-Издат, 2016. – 199 с.

ПИТАННЯ

додаткового фахового вступного випробування для вступників на спеціальність 071 «Облік і оподаткування» на базі диплома бакалавра, спеціаліста (перехресний вступ до магістратури)

1. Предмет і метод бухгалтерського обліку
1. Види господарського обліку та їх методологічна єдність
2. Мета й основні принципи бухгалтерського обліку
3. Бухгалтерський баланс, його зміст та будова
4. Суть, призначення та будова рахунків бухгалтерського обліку
5. Подвійний запис
6. Суть і призначення синтетичних і аналітичних рахунків
7. План рахунків бухгалтерського обліку
8. Облік господарських процесів
9. Поняття та класифікація бухгалтерських документів
10. Суть, значення та види інвентаризації
11. Сутність і призначення бухгалтерської звітності
12. Облік касових операцій
13. Облік коштів на рахунку підприємства у банках в національній валюті
14. Облік розрахунків з покупцями і замовниками
15. Облік розрахунків з підзвітними особами
16. Методи нарахування амортизації
17. Суть розрахунків за зобов'язаннями
18. Облік короткострокових позичок
19. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»
20. Синтетичний та аналітичний облік виробничих запасів
21. Економічний зміст основних засобів та інших необоротних активів
22. Облік розрахунків за виплатами працівникам
23. Облік розрахунків за податками та платежами
24. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків)
25. Первинний облік праці і її оплати
26. Принципи управлінського обліку
27. Функції управлінського обліку
28. Облік та розподіл загальновиробничих витрат
29. Облік витрат і виходу продукції рослинництва
30. Облік витрат і виходу продукції тваринництва
31. Становлення і основні етапи розвитку економічної теорії як науки
32. Економічні закони, принципи і категорії
33. Економічна система, її сутність та основні структурні елементи
34. Власність як економічна категорія. Суб'єкти та об'єкти. Типи, форми і види власності
35. Виробництво як визначальний фактор потреб суспільства та їх розвитку. Зміст і структура суспільного виробництва
36. Товарне виробництво як основа ринкової економіки та його роль в економічному розвитку суспільства

37. Сутність капіталу, його матеріально-речовий зміст та соціально-економічна форма
38. Капітал як фактор виробництва. Структура капіталу та його обіг
39. Аграрна сфера виробництва та її особливості. Сутність аграрних відносин
40. Рентні відносини. Сутність земельної ренти, її види та механізм створення
41. Абсолютні величини і їх види
42. Відносні величини, їх види і способи обчислення
43. Середня арифметична
44. Середня гармонічна
45. Середня геометрична
46. Ряди динаміки і їх види
47. Показники інтенсивності динаміки і способи їх обчислення
48. Способи визначення основної тенденції розвитку в рядах динаміки
49. Порівняння рядів динаміки при аналізі розвитку економічних явищ
50. Аналіз сезонних коливань
51. Індекси фізичного обсягу продукції і способи їх обчислення
52. Індекси цін
53. Базисні і ланцюгові індекси
54. Територіальні індекси
55. Індексний аналіз
56. Аналіз складу і структури земельних угідь
57. Аналіз посівних площ
58. Аналіз виробництва продукції рослинництва
59. Аналіз урожайності сільськогосподарських культур
60. Аналіз виробництва продукції тваринництва і продуктивності худоби.

Розглянуто та схвалено вченою радою факультету обліку і фінансів
протокол № 5 від « 12 » листопада 2018 р.

**Голова фахової атестаційної
комісії, декан факультету
обліку і фінансів, доцент**

О. ГОРОХ